

Annotations: [By Pedro Ollala](#) **Σεισάχθεια και άλλες έννοιες**

Μία από τις ενέργειες που άνοιξαν δρόμο οριστικά στη γέννηση των εννοιών της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, του πολίτη και της δημοκρατίας, υπήρξε η σεισάχθεια, εκείνη η θαρραλέα απόφαση να καταργηθεί η δουλεία λόγω χρέους. Αυτή η ιδέα και μόνο θα επαρκούσε για να προσδώσει πλήρες νόημα σε αυτούς τους [«Διαλόγους των Αθηνών V»](#), την αξιόλογη πρωτοβουλία του Ιδρύματος Α. Σ. Ωνάσης που μας έφερε κοντά ώστε να προβληματιστούμε σχετικά με την τωρινή δυναμική του «ελληνικού πνεύματος» για να βελτιώσει τον κόσμο.

Στον σημερινό κόσμο, η σεισάχθεια, εκείνο το μέτρο που έλαβε ο Σόλωνας πριν από σχεδόν 2.600 χρόνια, εξακολουθεί να είναι, δυστυχώς, μια επαναστατική ιδέα. Όχι μόνο δεν έχει ξεριζωθεί η από χρέος δουλεία· αντιθέτως, σήμερα, ο τελικός σκοπός των δυνάμεων που γέννησαν την παγκοσμιοποίηση είναι ακριβώς αυτό: να σκλαβώσουν οικονομικά την ανθρωπότητα μέσω του χρέους.

Χαρακτηριστικά, όταν κατά την τελετή έναρξης αυτών των «Διαλόγων των Αθηνών V» καλωσορίστηκε η πρωτοβουλία αυτή ως αναγκαία ενέργεια σε εποχή κρίσης, δεν έγινε καμία μνεία στους πραγματικούς δημιουργούς του χρέους και σε αυτούς που το εκμεταλλεύονται για να πλουτίσουν. Αυτό που είναι στην πραγματικότητα μια οικονομική επίθεση παρουσιάστηκε και πάλι ως μια φυσική «κρίση» και ξεορκίστηκε λυπητερά σαν να επρόκειτο για μάλιστα ακριδών ή για απροσδόκητο τσουνάμι.

Δυστυχώς, η επίσημη ρητορική παρουσιάζει την κρίση ως περίπλοκο και μυστηριώδες φαινόμενο, που πηγάζει από μια καθολική έλλειψη ηθικής με αποτέλεσμα η εξαχρείωση να έχει μεταδοθεί στην πολιτική σφαίρα με καταστροφικές –αν και επάξιες– οικονομικές συνέπειες. Ωστόσο, στην πραγματικότητα, οι ευθύνες ρέουν αντιστρόφως: τούτο το φαινόμενο που ονομάζουν «κρίση» έχει την πηγή του στην έλλειψη ηθικής μιας πολύ συγκεκριμένης μειονότητας, η οποία, έχοντας κατακτήσει δια της οικονομικής οδού μεγάλα μερίδια της πολιτικής εξουσίας, εξαπολύει ενάντια στον παγκόσμιο πληθυσμό μια γενικευμένη επίθεση σε μορφή χρέους.

Προκαλεί ντροπή και αγανάκτηση να ακούει κανείς την επίσημη ρητορική της πολιτικής ηγεσίας και να βλέπει τους υποτιθέμενους εκπροσώπους της εθνικής κυριαρχίας να προσκυνούν δουλοπρεπώς τους οικονομικούς μεγιστάνες και να προσέρχονται με το τρεμάμενο χαμόγελο των υποδούλων να τους δίνουν αναφορά για το πόσο πιστά πειθαρχούν στις εντολές τους και εφαρμόζουν τις συνταγές τους για καλή διακυβέρνηση. Και μιας που μιλάμε για διάλογο, είναι ακόμα πιο ανησυχητικό ότι οι τάχα κριτικές φωνές δεν υψώνονται ενάντια σε τούτο το ψεύδος με την οξυδερκεία και την τόλμη που θα έπρεπε.

Εάν η κρίση που μας πλήττει έχει ηθική προέλευση, αυτή βρίσκεται πρωταρχικά στην απουσία αρχών και ενδοιασμών όσων την προωθούν και όχι στην υποτιθέμενη «γενικευμένη ανηθικότητα» του τεράστιου πληθυσμού που την υφίσταται. Δεν εννοώ ότι δεν χρειάζεται να αλλάξει τίποτα. Όλοι συμφωνούμε στο ότι πρέπει να αναδιοργανωθεί ο δημόσιος τομέας, στο ότι πρέπει να αποφευχθεί η φοροδιαφυγή και να μπει φρένο στη σπατάλη και στην κατάχρηση των κοινών πόρων. Αλλά να μην μας πλασάρουν το σόφισμα του «μονόδρομου» και το φαύλο ψευδολόγημα ότι ο μόνος τρόπος να παραχθεί πλούτος και να

Σόλων - Σεισάχθεια

Συντάχθηκε απο τον/την Admin

διανεμηθεί δικαίως είναι να συμμορφωθούμε προς τις επιταγές των μονοπωλίων της εξουσίας και του χρήματος. Να μην μας πουλούν μια φαρμακωμένη επιχειρηματολογία που ενέχει την ίδια υποκρισία με μια φιλειρηνική εκστρατεία με πρωτοβουλία των οπλοποιώ ν.

Στην κοινωνία μας χρειάζεται να αλλάξουν πολλά. Σε ένα σύστημα που επιτρέπει μια χούφτα διακοσίων εταιρειώ ν να συγκεντρώ νει μεγαλύτερο πλούτο από εκατό χώ ρες του κόσμου μαζί, πολλά πρέπει να αλλάξουν. Σε μια παγκόσμια κοινωνία όπου οι χώ ρες του Τρίτου Κόσμου χρωστούν σε αυτές του Πρώ του επτά φορές περισσότερα από αυτά που λαμβάνουν ως υποτιθέμενη αναπτυξιακή βοήθεια, η σεισάχθεια εξακολουθεί να είναι μια τραγελαφική χίμαιρα. Και για να αλλάξουν όλα αυτά, πρέπει να βοηθήσει ο διάλογος, το δικαίωμα της ισηγορίας και, ακόμα περισσότερο, η σπάνια αρετή της παρρησίας: η τόλμη να πάρουμε τον λόγο για να πούμε την αλήθεια.

«Ο βουλόμενος» να πάρει τον λόγο, διότι ακόμα πρέπει να κατακτήσουμε την αληθινή δημοκρατία, ακόμα πρέπει να σχηματίσουμε ένα δήμο ελεύθερων και με συνείδηση της αξιοπρέπειάς τους πολιτώ ν, ακόμα πρέπει να οικοδομήσουμε μια αγορά, ακόμα να κερδίσουμε την πραγματική ισονομία, να φτάσουμε σε μια κοινωνική δικαιοσύνη ικανή να καταστήσει γεγονός την ισοπολιτεία και να χτίσουμε εν τέλει έναν κόσμο απαλλαγμένο από το δόγμα, ο οποίος να υπάγεται στην αμφισβήτηση, στην ηθική, στην αισθητική, στη δικαιοσύνη και στην ελευθερία.

Όντως, το ελληνικό πνεύμα έχει ακόμα πολλά να κάνει, πολύ να αντισταθεί στη βαρβαρότητα.